Sammanträde fredag 15 december 2016 kl. 18.00–20.00

Telefonvägen 30, Konferensanläggningen en trappa ner

Ledamöter

Jessica Jormtun (MP) ordförande
Abit Dundar (L) vice ordförande
Eva Fagerhem (S)
Larsolof Blixt (S)
Eleonore Eriksson (S) § 1-3
Malte Sigemalm (S)
Johan Faxér (MP)
Carita Stenbacka Tenezakis (V)
Lars Svärd (M)
Anette Hellström (M)
Tita Bergquist (M)
Amanda Valentin (L)

Ersättare

Lina Pennlert (S) § 1-3
Bror Eriksson (S)
Siliva Aydin (S)
Mathias Walldén (S)
Louise Bengtsson (MP)
Jonas Santesson (V)
Mikael Nilsson (M)
Anna Maria Sundmark (M)
Herje Larson (L) § 1-3
Hans Tjernström (C)
Maria Ogannesian (KD)

Tjänstgörande ersättare

Susanne Sjöblom (M) för Tomas Tetzell (M)
Lina Pennlert (S) för Eleonore Eriksson (S) § 4-22

Tjänstemän

Anders Carstorp stadsdelsdirektör
Yvonne Goldberg avdelningschef § 1-19
Marja Kammouna avdelningschef § 1-17
Toni Mellblom avdelningschef
Linda Palo avdelningschef § 1-17
Lars Wennberg avdelningschef § 1-19
Tuula Kipinoinen Ericsson, ekonomichef § 1-17
Agneta Blomkvist medicinskt ansvarig sjuksköterska § 1-17
Kerstin Henningsson nämndsekreterare

Personalföreträdare

Lena Karlsson (Lärarförbundet)

Utses att justera

Jessica Jormtun (MP) och Abit Dundar (L)

Dag för justering 2016-12-20

Sekreterare

Ordförande

Vice ordförande

Paragrafnr 1 – 2, varav enskilda 20– 21
Antal blad 56

§ 1

Val av justerare och dag för justering

Ordföranden Jessica Jormtun (MP) öppnade mötet.

Mötet ajournerades klockan 18:05–18:15 för Öppet forum med allmänhetens frågestund.

Nämnden hälsade Siliva Aydin (S) välkommen som ny ersättare.

Jessica Jormtun (MP) och Abit Dundar (L) utsågs att justera dagens protokoll. Justering sker 20 december 2016.

Punkt 15 Förteckning över inkomna skrivelser utgår.
Punkt 22 har tillkommit – yttrande över ansökan om adoption.

Dagordningen godkändes.

§ 2

Medborgarförslag om att ordna nationaldagsfest i Hägersten

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd överlämnar medborgarförslagen till förvaltningen för beredning.

Ärendet

Inkommet medborgarförslag 10 november 2016.
Dnr 568-2016-1.2.3

§ 3

Anslagstavlor
Svar på medborgarförslag

Beslut
Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på medborgarförslagen.

Ärendet
Stadsdelsnämnden har fått två medborgarförslag om uppsättning av fler anslagstavlor, bland annat vid boulebanan intill amfiteatern på Hägerstensåsen och vid tunnelbaneuppgångerna.

Inom Hägersten-Liljeholmens stadsdelsområde finns 38 anslagstavlor och föreningsmeddelandetavlor utplacerade på olika platser. Förvaltningen kommer i samråd med trafikkontoret att se över möjligheten att omplacera en anslagstavla närmare Axelsbergs tunnelbanestation och placera en ny vid tunnelbanan i Aspudden. När det gäller boulebanan hänvisar förvaltningen till att det redan finns en anslagstavla relativt nära.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från 9 november 2016.
Dnr 448-2016-1.2.4

Beslutsgång
Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

§ 4

Verksamhetsplan och budget 2017 för Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Beslut

1. Verksamhetsplan 2017 för Hägersten-Liljeholmen godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen och stadens revisorer.
2. Omslutningsförändringar om 190,4 mnkr godkänns och anmäls till kommunstyrelsen.
3. Ansökan om medel för att motverka hemlöshet görs hos kommunstyrelsen om 1,3 mnkr, se bilaga 9.
4. Ansökan om medel för klimatinvesteringar görs hos kommunstyrelsen om 13,7 mnkr, se bilaga 11 och 12.
5. Ansökan om medel för åtgärder för giftfri förskola görs hos kommunstyrelsen om 6,4 mnkr, se bilaga 13.
6. Ansökan om medel för kompetensutvecklingsinsatser görs hos kommunstyrelsen om 9,7 mnkr, se bilaga 10.
7. Förvaltningschefen ges delegation att ansöka om medel från sociala investeringsfonden, se bilaga 8.
8. Ersättningar till nämndens utförarenheter fastställs i enlighet med detta ärende, se bilaga 5.
9. Internkontrollplan 2017 godkänns.
10. Resultatenheter fastställs i enlighet med detta ärende.

Ärendet

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från 6 december 2016.
Dnr 534-2016-1.1

Förslag till beslut

Jessica Jormtun m.fl. (MP), Eva Fagerhem m.fl. (S) och Carita Stenbacka Tenezakis (V) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag.

Abit Dundar m.fl. (L) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Lars Svärd m.fl. (M) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Ordföranden förklarade överläggningen avslutad.

Beslutsgång
Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Reservation
Abit Dundar m.fl. (L) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

”1. Att avslå stadsdelsförvaltningens förslag till beslut.

2. Att uppdra åt stadsdelsförvaltningen att återkomma med förslag till verksamhetsplan i enlighet med vad som nedan sägs.

3. Bifalla Fenix med 250 000 kr för verksamhetsstöd från demokratianslaget.

3. Att anföra följande.

Vi värnar välfärdens kärna
Liberalerna föreslår satsningar på välfärdens kärnverksamheter med sänkt skattenivå. På så sätt kombinerar vi ansvarstagande för välfärden med en politik för fortsatt tillväxt och konkurrenskraft. Vi lyckas göra detta genom att prioritera satsningar som gör konkret skillnad för stadsdelens invånare, inte minst de som allra mest behöver samhällets hjälp och stöd, framför majoritetens symbolpolitik.

Det ansträngda ekonomiska läget ställer stora krav på stadsdelsnämnden att prioritera. Mindre angelägna satsningar och projekt måste få stå tillbaka för att värna kärnverksamheterna. Tyvärr har majoriteten visat sig ha svårt att göra sådana prioriteringar. Symbolprojekt och perifera satsningar har tillåtits tränga ut insatser som gör verklig skillnad för de barn, vuxna och äldre som behöver hjälp från staden.

I budgeten framgår även att stadsdelsnämnden får flera uppdrag utanför sitt kompetensområde och förvaltningen får svårt att koncentrera sig på kärnverksamheter.

Förskoleverksamhet
Det liberala Stockholm ska vara den öppna världsstad där varje ung människa får chansen att utvecklas och välja hur livet ska se ut. I förskolan ska varje barn kunna utvecklas och växa, oavsett förutsättningar hemifrån. I Liberalernas Stockholm håller förskolan, kommunal såväl som fristående, hög kvalitet, är trygg, och har ett genomtänkt pedagogiskt fokus.

Majoritetens budget innebär ytterst magra påslag till förskolorna 1,5 procent ökning av schablonen, som riskerar att leda till kvalitetsförsämringar och större barngrupper. Det är inte att ta ansvar

för förskolan. I Liberalernas förslag till budget för 2017 höjer vi schablonen med 2,4 procent som innebär 9,7 mnkr mer än majoritetens. För Hägersten-Liljeholmens del skulle det innebära ett välkommet resurstillskott som möjliggjorde fortsatt små barngrupper, kvalitetsförbättringar och löneökningar för förskollärarna.

Taken på 14 respektive 18 barn per grupp ska hållas.

För att inte urholka förskolans kvalitet, försvåra schemaläggning och organisation, eller leda till större barngrupper, ska barn till föräldrar som är föräldralediga även framgent ha rätt till plats 30 timmar i veckan.

Verksamhet för barn, kultur och fritid

I det liberala Stockholm har alla barn rätt till en trygg uppväxt under goda levnadsvillkor. I stadsdelarna bedrivs en angelägen och viktig verksamhet i både kommunala verksamheter och i fristående verksamheter för att ge alla unga i Stockholm tillgång till ett stimulerande utbud av fritidsaktiviteter. Detta ska värnas och utvecklas.

Majoriteten har under detta område anslagit 40 mnkr för demokratiutveckling och utvecklingsprogram. Det är oklart vad dessa medel ska gå till. Vi ser redan en stor risk att de försvinner i byråkrati och diverse projekt som inte gör någon meningsfull skillnad för barn och unga i Stockholm. Liberalerna föreslår att pengarna istället används för att finansiera satsningar inom skolan och socialtjänsten som tydligare kommer barn och unga till del.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen ska hålla hög kvalitet. De äldre ska kunna känna sig trygga och omsorgen ska uppfylla deras behov och ta hänsyn till deras önskemål. Det är viktigt att äldre bemöts med respekt för sin värdighet och sina livsval och att de ges möjlighet att påverka sin egen livssituation och omsorg.

I vårt Stockholm är det alltid den enskilde medborgaren som bestämmer över sitt liv, inte politikerna. Liberalerna försvarar äldres rätt att välja, medan majoriteten vill inskränka valfriheten. Lagen om valfrihetssystem (LOV) är en förutsättning för fungerande valfrihet och lika villkor för mindre aktörer, och ska finnas kvar. Valfrihet ska införas för servicehus.

I dagsläget finns det lediga platser på servicehusen, samtidigt som 43 procent av de sökande fick avslag, enligt siffror från 2015. Personer över 85 år som så önskar ska ges plats på servicehus eller vård- och omsorgsboende, med början 1 juli 2017.

Stadsdelsnämndens verksamheter för äldre ska hålla öppet även under sommar och storhelger. Det är just på sommaren, när släkt och vänner är bortresta, som man har störst behov av att kunna träffa andra.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

I Liberalernas Stockholm ska alla människor tillförsäkras integritet, självbestämmande och delaktighet oavsett om de har en funktionsnedsättning eller inte. Personer med funktionsnedsättning ska, så långt det är möjligt, ha samma möjligheter som alla andra att leva ett självständigt liv och att ha ett arbete att gå till.

Majoriteten höjer schablonen men lägger samtidigt ett generellt effektiviseringsbeting vilket gör att schablonhöjningarna blir mycket små i reala termer. Vi anser till skillnad från majoriteten att ambitionsnivån i arbetet med personer med funktionsnedsättning måste öka och föreslår därför att kravet på effektivisering ska tas bort.

Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

Socialtjänsten ska fortsatt beakta barnperspektivet och säkerställa barnens rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention. Verksamheten ska vara kunskapsbaserad när det gäller olika insatser avseende vård och behandling. Tidiga insatser för utsatta barn är av central betydelse. Alla inblandade aktörer ska arbeta tätt tillsammans för att förebygga att barn och vuxna far illa och reagera snabbt och effektivt.

Personalomsättningen bland socialsekreterare inom den sociala barn- och ungdomsvården är hög inom socialtjänsten. Socialsekreterarna måste få större möjlighet att göra karriär inom sitt yrke. Lönen för de socialsekreterare som arbetar med barn- och ungdomsärenden bör höjas med i genomsnitt 1 500 kr/månad i ett första steg.

Insatser för kvinnofrid och arbetet mot våld i nära relationer ska fortsatt prioriteras. Ambitionsnivån i arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck måste höjas. Vi föreslår att sammanlagt 15 mnkr anslås till stadsdelsnämndernas arbete mot hedersvåldet. Pengarna ska gå till fortbildning av personal, ökade möjligheter till samverkan mellan stadsdelarnas socialtjänst, Origo, skola, civilsamhälle och polis, mer resurser för socialtjänstens arbete i främsta linjen, samt utvärdering av genomförda insatser.

Obligatoriska föräldrasamtal ska hållas senast efter 48 timmar när en påverkad minderårig påträffats av polis eller socialtjänst eller när en ungdom anmäls för brott.

Stadsmiljöverksamhet

Hägersten-Liljeholmen är en av Stockholms vackraste stadsdelar med en unik kombination av storstadens puls och naturens lugn. Här finns en mångfald av attraktiva stadsmiljöer med egna identiteter. Stadsmiljön i vår stadsdel ska vara ren, snygg och trygg.

Vi är övertygade om att det är de som bor i en stadsdel som vet bäst vad de vill ha och behöver och därför ska stadsdelsnämnderna ha möjlighet att göra sina egna prioriteringar inom stadsmiljöområdet.

Det är viktigt att också stadsdelsnämnderna arbetar övergripande kring trygghetsfrågorna, och lär av varandras goda exempel. Arbetet ska bedrivas i nära samarbete med föreningar, polis, brandförsvar, fastighetsägare och föräldrar. Liberalerna tilldelar stadsdelsnämnderna 10 mnkr i en särskild trygghetssatsning för att förbättra såväl den sociala som den fysiska tryggheten. Kommunstyrelsen ska bistå stadsdelsnämnderna i detta arbete.

Vår stadsdel ska vara klotterfritt och det ska vara rent och städat på allmänna platser såsom gator, torg och parker. Det är viktigt att stadens klottergaranti fungerar i praktiken, vilket innebär att klottersanering, ska ske inom 24 timmar efter anmälan. Den nuvarande majoriteten avskaffade den tidigare garantin för tömning av papperskorgar inom 24 timmar och vi vill återinföra den igen.

I övrigt hänvisar vi till Liberalernas budgetreservation i kommunfullmäktige.

Verksamhetsstöd till Fenix

För 2016 ansökte Fenix om 450 000 kr i bidrag från stadsdelsnämnden och fick 50 000 kr. Efter detta beslut sökte Fenix även hos socialnämndens organisations- och föreningsutskott men Fenix fick avslag igen. Nu är läget för Fenix alarmerande om de ska kunna fortsätta bedriva den verksamhet de har idag.

Fenix har blivit tvungen att säga upp cirkelledare för verksamhet och det kommer att blir oerhört svårt att driva en såpass stor och komplex verksamhet utan ledare. Fenix är viktig för många människor med psykiska besvär. Fenix hjälper och leder många in i samhället för att bryta isoleringen och utanförskap. Det är skam att röd-gröna politiker inte lyssnar de mest utsatta i vår stadsdel.

Vi anser att Fenix arbete för dess målgrupp ska ses utifrån ett demokratiperspektiv. Fenix försöker ge möjligheter och förutsättningar för människor med psykiska funktionsnedsättningar. Därför anser vi att FENIX ska få 250 000 kr för att rädda verksamheten.”

Reservation

Lars Svärd m.fl. (M) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

”1. Stadsdelsförvaltningens förslag till beslut avslås.

2. Stadsdelsförvaltningen ges i uppdrag att återkomma till nämnden med en verksamhetsplan i överensstämmelse med vad som anförs i detta beslut samt i enlighet med Moderaternas budgetreservation i kommunfullmäktige.

3. Därutöver anförs följande.

Förskoleverksamhet

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet ska vara att barn och elever inhämtar kunskaper och värden. Det ska finnas ett brett urval av verksamheter, inriktningar och fristående alternativ, där kunskap och lärande står i fokus. Stockholm ska erbjuda en trygg och inspirerande miljö för barn och ungdomar att växa upp i.

Det är viktigt att staden har en likvärdig verksamhet med en jämn och hög kvalitet i samtliga förskolor.

Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med skolnämnden följa behovet av finskspråkig förskola och säkerställa att utbudet av platser motsvarar behovet. Stadsdelsnämnderna ska, utifrån minoritetslagstiftningen, kunna erbjuda hela eller delar av förskoleverksamhet på finska. Varje stadsdelsnämnd ska vara tydlig i sin information om tillgången till förskoleverksamhet på finska.

En hög personaltäthet ska fortsatt prioriteras och stadsdelsnämnderna ges i uppdrag att prioritera målet om barngruppernas storlek. Uppföljningen av riktlinjerna för antal vuxna per barn i förskolan ska skärpas för att säkerställa att riktlinjerna följs. Ett tak för barngruppernas storlek är viktigt att sätta eftersom barngruppernas storlek tenderar att öka.

Medarbetarnas kompetens är avgörande

Kompetenförsörjning är en nyckel för hög kvalitet i stadens förskolor och en fortsatt utmaning i och med de stora ökningarna av antalet barn. Den som leder den dagliga verksamheten och har det pedagogiska ansvaret för en förskoleavdelning eller förskola ska vara förskollärare. För att genomföra läroplanens intentioner är det viktigt att stadsdelsnämnderna prioriterar arbetet med att öka andelen förskollärare. Målsättningen är att minst hälften av medarbetarna ska ha pedagogisk högskoleutbildning, för att på sikt öka ytterligare. Barnskötare har en viktig roll att spela i förskolans verksamhet och ska ha goda möjligheter att utvecklas i sitt yrke.

Förstelärare i förskolan ska införas och under 2017 tillförs 26,5 mnkr för detta syfte. Förskolans förestelärare ska i huvudsak fokusera på språkutveckling.

Med anledning av den tilltagande bristen på förskollärare har kommunstyrelsen i samråd med förutvarande utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna sett över och utvecklat stadsgemensamma principer och metoder för rekrytering, kompetensutveckling och karriärvägar för förskolans personal. En viktig del i detta är att verka för fler manliga förskollärare och barnskötare i förskolan. Stockholm ska aktivt arbeta med att öka förskolläraryrkets attraktionskraft och fortsätta arbetet med karriärvägar för förskolans personal. För att trygga en fortsatt personalförsörjning är det viktigt att stadsdelsnämnderna erbjuder medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning från barnskötare till förskollärare parallellt med arbetet.

Stadsdelsnämnderna ska arbeta för att kontinuerligt erbjuda förskolans chefer och medarbetare möjlighet till kompetensutveckling. Det pedagogiska ledarskapet i förskolan ska förstärkas genom att likställa förskolecheferna med rektorerna i grund- och gymnasieskolan. Därmed bör även förskolechefer erbjudas möjlighet att gå rektorsutbildningen.

För att garantera att alla förskolor har en verksamhet som uppnår läroplanens mål ska förskolor med färre än 25 procent förskollärare ta fram åtgärdsplaner tillsammans med stadsdelsnämnderna. Den långsiktiga målsättningen för förskolorna är att 50 procent av den pedagogiska personalen ska vara utbildade förskollärare. Arbete ska ske för att kunna möta upp med en god arbetsmiljö där sjukskrivningarna sänks och genom att erbjuda konkurrenskraftiga löner.

Samverkan
En god samverkan mellan förskola och skola är av stor betydelse för barns utveckling och lärande. Stadsdelsnämnderna har, i samverkan med skolnämnden, ansvaret för att samordna arbetet med barnens övergång mellan förskola och skolans verksamheter, det omfattar även fristående förskolor och skolor. För att underlätta övergången mellan förskolan och grundskolan ska stadsdelsnämnderna och skolnämnden utreda förutsättningarna för att införa screening av samtliga elever i syfte att tidigt hitta de som har läs- och skrivsvårigheter samt neuropsykiatriska diagnoser. Förskolan ska ha goda former för samverkan med föräldrar och vårdnadshavare. Föräldrars och vårdnadshavares kännedom om vad förskolan gör för att stödja barnens utveckling ska öka. Resultatet av förskoleundersökningen ska vara vägledande i förskolans arbete med

dokumentation och dialog. Varje förskola ska ha en namngiven kontaktperson hos socialtjänsten.

Verksamhet för barn, kultur och fritid

Stadsdelsnämnderna ansvarar för att tillhandahålla fritidsverksamhet för barn och ungdomar, såsom fritidsgårdar, öppen förskola och parklekar samt sommarkoloniverksamhet för barn i grundskola under sommaren. Antalet unga i staden ökar i och med befolkningsutvecklingen. Detta innebär naturligt ytterligare krav och utmaningar för verksamheter riktade till den aktuella målgruppen. De demografiska förutsättningarna är dock inte jämna över staden och en omorganisation som får till effekt att jämna ut de demografiska skillnaderna i jämförelse med dagens stadsdelsnämndsområden ger ökade möjligheter till prioriteringar inom nämndområdena och därtill effekter av resursfördelningssystem som uppfattas som mer rättvisa.

Det ska finnas ett rikt utbud av kultur, idrott och fritidsaktiviteter som bidrar till att utveckla barn och ungdomars fysiska och psykiska hälsa och sociala förmåga. Staden ska ha många miljöer som är stimulerande för barn och där familjer kan umgås. I samverkan med föreningslivet ska det finnas gott om lokaler och platser utomhus där barn och unga kan få stimulerande aktiviteter och upplevelser på fritiden. Staden ska tillhandahålla en god fritidsverksamhet för barn och ungdomar. I samverkan med det lokala föreningslivet och andra aktörer ska en mångfald av verksamheter för barn och unga erbjudas. Det är angeläget att i planeringen av verksamheter för barn och ungdomar ta särskild hänsyn till behoven hos barn och ungdomar med funktionsnedsättning.

Aktiviteter för barn och unga

Stadsdelsnämnderna arrangerar en rad olika aktiviteter för barn och unga i åldrarna 10–17 år under skolloven. Aktiviteterna är populära och antalet deltagande barn och unga har ökat de senaste åren. Ungdomar med funktionsnedsättning erbjuds att delta på samma villkor som alla andra. Utöver detta anordnas lovaktiviteter speciellt riktade för målgruppen. Vid dessa tillfällen är det viktigt att schemalägga assistenters arbete så att barn och unga inte behöver avbryta sina aktiviteter i förtid på grund av att assistentens arbetstid tar slut.

Fritidsgårdar erbjuder många ungdomar en mötesplats på lov, kvällar och helger. Fritidsgårdarna samarbetar med föreningar och organisationer kring ungas fritid. Under sommaren arrangeras dagkollo i olika former.

Kultur för alla
Alla barn och ungdomar som vill ska, oavsett förutsättningar, ges möjlighet att uppleva och själva utöva olika former av kultur. Stadsdelsnämnderna ska fortsätta sitt arbete med att utöka utbudet av fritids- och kulturaktiviteter för barn och ungdomar med funktionsnedsättning. Verksamheter och föreningar som riktar sig till personer med funktionsnedsättning ska uppmuntras.

Sommarkoloniverksamhet
Sommarkoloniverksamhet i olika former är en av många viktiga verksamheter för barn och unga i Stockholm och ska finnas tillgänglig under sommarmånaderna. Barn som av olika skäl har större behov än andra av att åka på sommarkoloni ska prioriteras. Det är viktigt att sommarkoloniverksamhet förblir en mötesplats för barn och unga med olika etnisk och social bakgrund. Nämnderna ska säkerställa att familjer på ett enkelt sätt kan ansöka till kollo digitalt genom e-tjänst. Nämnderna ska även arbeta uppsökande med information och erbjudande om kollo. Nämnderna anordnar därutöver egen sommarkolloverksamhet. I samverkan med lokala idrottsföreningar genomförs även olika typer av dagkollo.

Fler barn och unga med funktionsnedsättning ska erbjudas möjlighet att delta i ordinarie sommarkoloniverksamhet. Inom verksamhet för LSS-kollo finns kollogårdar med olika inriktningar och anpassningar beroende på deltagarnas ålder och typ av funktionsnedsättning.

En lika viktig del är alla de verksamheter som sker under dagtid i form av bland annat dagkollo, idrottsskolor med mera som finns i stadsdelsnämndsområdena. Det samarbete som i dag sker med frivilligorganisationer kring denna verksamhet ska utvecklas.

För att svara upp mot medborgarnas olika behov har stadsdelsnämnderna ett ansvar i att utveckla olika former av sommarkollo, vilket ska leda till att fler barn ges möjlighet att åka på sommarkollo. För att öka deltagandet i ytterstadsområdena ska stort fokus ligga på att skapa aktiviteter och sommarkollon som attraherar hushåll med olika kulturell bakgrund. Kollovistelse ska kunna förenas med sommarskola, för att möjliggöra även för elever i behov av extra stöd och undervisning att åka på sommarkollo.

Öppna förskolan, ett viktigt komplement
Den öppna förskolan uppskattas och efterfrågas av barn och föräldrar. Verksamheten erbjuder stimulans och gemenskap till barn som inte är inskrivna i förskoleverksamheten samt stöd och utbyte till föräldrar och dagbarnvårdare. Öppna förskolan kan med fördel bedrivas i samarbete med frivilligorganisationer. Öppna förskolor är en verksamhet som stärker samspelet inom familjen men även familjer

emellan. Staden bör därför undersöka behovet av aktiviteter liknande öppen förskola som är riktade till familjer med äldre barn.

Familjer med barn med funktionsnedsättning, exempelvis neuropsykiatrisk funktionsnedsättning, kan ha mycket svårt att delta i traditionella fritidsaktiviteter på givna tider, vecka efter vecka. En öppen-förskoleverksamhet där man kan delta i ’drop-in-form’ är därför extra värdefull för familjer med barn med NPF och andra funktionsnedsättningar.

Fritidsgårdar
För stadens alla barn och ungdomar finns ett stort utbud av fritidsgårdar med olika inriktningar. Grunden för verksamheten är en miljö utan krav på prestation där ungdomar själva har möjlighet att tillsammans med personalen planera och genomföra olika aktiviteter i en stimulerande och trygg miljö. Pojkar och flickor ges samma möjligheter till aktiviteter. Det finns även särskilda fritidgårdar som är riktade mot barn med olika former av funktionsnedsättning. Om behov av utökade öppettider finns ska nämnderna säkerställa att det finns fritidsgårdar öppna även på kvällar och helger.

Fritidshem
Stadsdelsnämnderna ges i uppdrag att tillsammans med idrottsnämnden, kulturnämnden och skolnämnden utreda möjligheterna att införa profilfritids i Stockholms stad. Profilfritids är fritidshem som drivs av föreningar på uppdrag av staden men där föreningarna själva ges möjlighet att skapa en egen profil. Dessa vänder sig till alla barn och unga i Stockholms stad och det ska finnas möjlighet att ta ut viss avgift. Syftet är att ge barn och unga en ökad valfrihet när det gäller fritidsgårdar och lovaktiviteter.

Parklekar
Stockholms parklekar är en verksamhet som sedan den infördes haft betydelse för många barn. Lokalerna bör användas längre tid på dagarna för att bidra till parklekarnas fortlevnad. Kvaliteten och tryggheten i parklekarna ska ökas genom att säkerställa parvis bemanning. Som ett led i den växande staden bör utbudet av parklekar förstärkas genom att staden aktivt arbetar med att engagera externa aktörer som vill anlägga och driva parklekar i fler av Stockholms parker. Möjligheten att utveckla och utöka parklekarnas pedagogiska innehåll till öppna förskolor med parvis bemanning ska prövas.

Föreningsstöd
För att stimulera lokala föreningar och därigenom kulturliv och idrottsaktiviteter för stadens ungdomar finns föreningsstöd att söka. Det krävs dock överblick, transparens och likvärdighet i hur staden

fördelar stöd till föreningslivet. För att säkra överblick över staden förs föreningsstöden över från stadsdelsnämnderna till lämpliga facknämnder, idrottsnämnden, socialnämnden respektive kulturnämnden.

Effektivt och samordnat lokalutnyttjande
Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med idrottsnämnden, kulturnämnden, skolnämnden och SISAB föreslå och genomföra åtgärder för att tillgängliggöra skollokaler efter skoltid.

Feriejobb
Stadsdelsnämnderna ska fortsatt planera för att erbjuda ungdomar i Stockholm feriearbeten under både sommar- och vinterlov.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen ska hålla hög kvalitet. Mångfald och valfrihet inom äldreomsorgen garanterar rätten för de äldre att kunna känna sig trygga med att omsorgen ska uppfylla deras individuella behov och ta hänsyn till deras personliga önskemål. Det är viktigt att äldre bemöts med respekt och att de ges möjlighet att påverka sin egen livssituation och omsorg. Det egna inflytandet över insatser och valmöjligheter ska stärkas samtidigt som stadens detaljstyrning ska minska.

Äldreomsorgen ska präglas av personligt inflytande, trygghet och respekt. Genom att fånga upp enskilda människors verkliga behov ska vården och omsorgen hålla en god kvalitet.

Kvalitet, innovation, och prevention inom äldreomsorgen
Den enskilde har rätt till individuell behovsprövning och att beslutade insatser verkställs inom skälig tid. Stadens riktlinjer för biståndsbedömning ska stärka den enskildes inflytande och möjliggöra för den äldre att påverka hemtjänstinsatsen och omdisponera denna inom ramen för det beviljade biståndsbeslutet.

Ett kvalitetskontrakt med äldre som söker sig till äldreomsorgen ska införas. Ett kvalitetskontrakt ska garantera en gemensam vårdplanering och uppföljning av insatser som utgår från den äldres behov och perspektiv. Inom ramen för kontraktet ska äldre erbjudas en kontaktperson som ansvarar för den äldres behov, insatser, uppföljning och eventuell hantering av omprövning gällande biståndsbeslut. Biståndsbedömare har idag två funktioner, dels att bedöma vårdbehovet, dels en rådgivande funktion. Genom kvalitetskontraktet överförs den rådgivande funktionen till kontaktpersonen som ska tillhandahålla stöd för den äldre. Därmed minskar arbetsbördan för biståndsbedömare och kunden får en kvalitativ och individuell hjälp kring sina valmöjligheter.

Alla äldre ska ges likvärdiga förutsättningar att få sina individuella behov beaktade, oavsett var i staden de bor. För att säkerställa likställigheten i biståndsbedömningen bör den överföras från stadsdelsnämnderna till äldrenämnden. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för ett sådant genomförande. Kommunstyrelsen ska också i samverkan med äldrenämnden utreda möjligheten att erbjuda vård i hemmet för äldre som behöver medicinsk hjälp men vill bo kvar hemma. Stockholms stad ska också hemställa hos regeringen att utreda möjligheten för kommuner att anställa läkare inom äldreomsorgen. Medicinskt ansvariga sjuksköterskor (MAS) samt medicinskt ansvariga för rehabilitering (MAR) ska kvarstå under äldrenämnden.

Hur väl staden lyckas uppfylla verksamhetens mål och ge stockholmarna en god service är i hög grad beroende av kompetens och engagemang hos medarbetare och chefer. För att ge äldre i Stockholm en god vård och omsorg krävs ett gott ledarskap samt engagerad och utbildad personal. Inom äldreomsorgen finns ett behov av grundutbildning som måste mötas. Målet är att all tillsvidareanställd personal ska ha grundutbildning. Därtill är det viktigt att ta tillvara kunskaperna hos personer som talar andra språk, eller har kulturell eller annan kompetens som kan höja kvaliteten i omsorgen som ges till Stockholms åldrande befolkning med bakgrund i andra länder. En god kommunikation med äldre personer med utländsk bakgrund är viktigt för den enskildes trygghet. Staden ska därför även initiera och möjliggöra för flerspråkig hemtjänst.

Staden ska verka för att personal ska ges kompetensutveckling inom fokusområden såsom missbruk, psykiatri och våld i nära relation.

Inom kommunstyrelsen har det pågått ett projektarbete i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna med att ta fram en modell för fördjupad kvalitetsuppföljning. Modellen ska vara kvalitetsdrivande och kunna identifiera kvalitetsutvecklande faktorer inom äldreboenden. De faktorer som identifieras ska kunna användas i framtida upphandlingar och främja kvalitetsutveckling och ett effektivt användande av resurser. Modellen ska kunna användas oavsett utförare och gå att anpassa till annan verksamhet. Metoden handlar om att utifrån ett brukarperspektiv fånga upp professionell kvalitet i mötet mellan brukare och vårdpersonal. Ett viktigt inslag i denna kvalitetsuppföljning är den återföring som ges till verksamhetens chef, i syfte att utveckla kvaliteten i verksamheten.

Projektet ungdomsbesök ska fortgå och utvecklas. Efter deltagande i programmet ska unga erbjudas ett utbildningspaket för att erhålla information om vilka möjligheter som finns att vidareutbilda sig inom vård och omsorg.

Staden ska verka för en ökad samverkan mellan hemtjänst och landstinget genom exempelvis möjlighet till frivillig läkarundersökning i hemmet samt fler och effektivare läkemedelsgenomgångar för de äldre. Staden ska också verka för möjligheten att äldre direkt kan vända sig till Stockholms geriatriska mottagningar istället för akutmottagningarna.

Stadens uppföljning av verksamheter ska vara likvärdig oavsett driftform. Såväl kommunala som fristående verksamheter ska redovisa sina verksamheter ekonomiskt och kvalitetsmässigt likvärdigt samtidigt som äldreomsorgen bör följas upp genom att i större utsträckning mäta nöjdheten hos den enskilde. Staden ska verka för tydliga lämplighetskrav för ägare till fristående verksamheter.

Mångfald av boenden
De boendeformer som erbjuds stadens äldre ska vara anpassade efter olika individuella behov. Den enskilde som så önskar ska kunna bo kvar i sin bostad eller äldreboende till livets slut utan att behöva flytta, även om behoven av vård och omsorg ökar.

En parboendegaranti finns som ger förutsättningar till sammanboende för de äldre par som så önskar. Likväl, vid make eller makas bortgång, kan en person som i vanliga fall klarar sig utmärkt på egen hand behöva särskild hjälp och stöd för att orka med vardagen. Stödet syftar till att hjälpa personen att återgå till ett liv och vardag liknande det som fanns innan bortgången.

Under de närmaste tio åren kommer antalet personer äldre än 80 år att minska i Stockholm för att sedan öka igen och därmed ökar också behovet av olika former av vård- och omsorgsboende. Servicehusen ska kvarstå som en av flera boendeformer så länge efterfrågan finns, samtidigt är det centralt att i den pågående boendeutredningen se över hur förstärkt vårdfokus i samtliga boendeformer bäst säkerställs. Stockholm ska uppmuntra lösningar som seniorboenden och kollektivboenden. Vid biståndsbedömning ska särskild hänsyn tas till hög ålder kombinerat med ensamhet.

För att underlätta för äldre ska staden utreda möjligheten till gemensamma byggnader för trygghetsboende och vård- och omsorgsboende. Äldre personer som senare i livet kräver omsorgsinsatser kan då undvika den stora omställning som en flytt innebär. Möjligheter till förtur för äldre som väljer ett sådant boende ska utredas.

Hemtjänsten har en viktig roll och den mångfald av utförare som stockholmarna kan välja mellan ska fortsatt bevaras. Samtidigt är det viktigt att fastställa en så hög kvalitet som möjligt. För en bättre kontinuitet inom hemtjänsten ska en utredning tillsättas om hur det

kan införas en kontinuitetsbonus till avdelningar som levererar en hög kontinuitet. Arbetet för en god arbetsmiljö där antalet sjukskrivningar minskar ska prioriteras.

Införandet av digitala trygghetslarm i eget boende ska fortlöpa. Teknikskiftet kommer att innebära att de enskilda personer som är beviljade trygghetslarm kommer att ha ett fungerande trygghetslarm i enlighet med modern informations- och kommunikationsteknik.

Staden ska utreda möjligheter till profilhemtjänst mot målgrupper med särskilda behov. Hemtjänsten behöver utvecklas och anpassas för att möta det varierande behovet av insatser. Det ska vara möjligt för kunden att komplettera insatser med tilläggstjänster utöver de beviljade hemtjänsttimmarna, inom ramen för profilboende.

Stöd till anhöriga
Anhöriga som vårdar äldre i hemmet gör en viktig insats. Avlastning är av stor vikt för att många ska orka, vilket innebär att stadsdelsnämnderna kan tillgodose det behov av avlastningsplatser som idag finns.

Staden ska även i fortsättningen erbjuda ett varierat och flexibelt utbud av stöd och hjälpinsatser till de som vårdar anhöriga och närstående. De som vårdar sina anhöriga i hemmet bör också kunna erbjudas avlastning i form av korttidsboenden. Tillgång ska finnas till anhörigkonsulenter och stödplaner och korttidsvård. Stockholms stads program för stöd till anhöriga ska ligga till grund för arbetet med anhörigstöd. De insatser som idag utförs för att stötta anhöriga ska fortsätta att utvecklas. Staden ska på olika sätt stimulera tillkomsten av öppna verksamheter för samvaro och aktiviteter, bland annat genom att uppmuntra ideella och frivilliga insatser.

Effektiv och rättsäker biståndsbedömning
Stockholms äldreomsorg behöver mindre detaljstyrning och högre ambitioner. Enskild uppföljning är viktigt för att staden ska säkerställa att det enskilda vårdbehovet tillgodoses. Därför behöver Stockholm också se över biståndsbedömningen för att stärka arbetet kring individuell uppföljning. Det arbete som pågår kring ramtider där äldre ska kunna påverka sina insatser är därför steg åt rätt håll. Biståndsbedömningen förs därför över från stadsdelsnämnderna till äldrenämnden.

Tekniska hjälpmedel erbjuder nya möjligheter att underlätta för äldre och deras anhöriga att använda sin valfrihet och enkelt kunna välja mellan olika utförare. Stadens system stärker möjligheterna för stockholmarna och stadens medarbetare att söka fram en utförare utifrån olika preferenser. Detta blir också viktiga verktyg för stadens

äldrecoacher, som ska ge individuell hjälp om vilka valmöjligheter som finns.

Personal och kompetensförsörjning
Kunskap om demenssjukdom ska fortsatt stärkas på stadens demensboenden. Spetskompetens som vårdare och handledare inom demensvård ska finnas på alla demensboenden. Rollen som handledare innefattar att sprida kunskap om de demenssjukas behov både till närstående och till kollegor. Riktade satsningar på särskilda demensteam inom stadsdelarna ska fortsätta. För att stärka kompetens och kvalitet i vård och omsorg för personer med demens och deras anhöriga ska ett pilotprojekt inledas i en stadsdelsnämnd där medarbetarna erbjuds certifiering enligt Silviahemmets utbildningscertifiering. Samtliga medarbetare i Stockholms stad som i sitt arbete kommer i kontakt med demenssjuka eller anhöriga ska genomgå Svenskt Demenscentrums nätbaserade utbildning Demens ABC.

Rehabilitering och förebyggande arbete
För att ge äldre möjlighet att behålla och/eller förbättra sina funktioner och ge förutsättningar för ett så självständigt liv som möjligt är det prioriterat att satsa på rehabiliterande insatser. Boende i vård- och omsorgsboende ska ha rätt till utevistelse. Promenader är en viktig förebyggande insats som på sikt kan motverka ökat vårdbehov. Alla stadsdelsnämnder ska erbjuda möjlighet för äldre att komma iväg på dagsutflykter under hela året och särskilt under sommaren.

Information om alla Stockholms stadsdelsnämnders aktiviteter för äldre ska finnas lättillgängligt via Äldre direkt, som åter ska hålla öppet på helger.

Ökad livskvalitet och en värdig vardag
Samtliga omsorgstagare ska ha en uppdaterad individuell genomförandeplan där även individuella, sociala och andra aktiviteter ingår. Personalen måste vara införstådd med och ha kunskap om syftet med dokumentation och vilka uppgifter som ska dokumenteras enligt socialtjänstlagen. Alla äldre som vill och kan ska få delta i sociala aktiviteter på sina vård- och omsorgsboenden. Kultur kan vara en viktig del i detta för att främja trivseln. Uppsökande verksamhet ska erbjudas personer över 80 år. De ska då samtidigt erbjudas möjlighet att fylla i ’Dokumentet om mig själv’. Individualiseringen av omsorgen ska fortsätta genom ett närvarande ledarskap i verksamheten.

För att minska risken för felmedicinering ska hemtjänsten, genom fullmakt från kunden, få tillgång till läkemedelsregistret. Detta ska prövas i projektform.

Måltiden är en viktig stund på dagen och det är viktigt att maten har ett bra näringsinnehåll och att den smakar gott. Den äldre ska ha möjlighet att påverka vad som ska serveras, och boendet ska tillgodose att så sker antingen i dialog i ett tidigt skede eller genom att den äldre kan välja maträtt direkt vid bordet.

Utevistelsegarantin ska ses över för att säkerställa möjligheterna för äldre i vård- och omsorgsboenden att vistas utomhus och delta i aktiviteter även utanför boendet. Ungdomsvärdar och den ideella sektorn kan vara en del i att uppfylla dessa mål.

Tidigare satsningar på äldrevärdar, ungdomsvärdar, omsorgsvärdar och för anställning av personer med funktionsnedsättning ska permanentas.

Äldres utsatthet ska uppmärksammas och motverkas. Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med de lokala brottsförebyggande råden, polisen och äldrenämnden fortsätta att samordna arbetet för att stoppa våld och övergrepp mot äldre och därmed minska äldres oro och utsatthet.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Alla människor ska tillförsäkras integritet, självbestämmande och delaktighet oavsett om de har en funktionsnedsättning eller inte. Människor med funktionsnedsättning ska, så långt det är möjligt, ha samma möjligheter som alla andra att leva ett självständigt liv och ha ett arbete att gå till. Inriktningen för stöd och service till personer med funktionsnedsättning är att identifiera och ta bort det som hindrar delaktighet i samhället och ett självständigt liv. Omsorg och insatser ska präglas av värdighet och respekt och hänsyn ska tas till de olika behov som yngre och äldre har. Personer med funktionsnedsättning ska ha rätt att själva välja boende och korttidsboende samt utförare av daglig verksamhet, hemtjänst, ledsagning, avlösning och personlig assistans.

Stockholm ska vara världens mest tillgängliga huvudstad. Staden ska fortsätta sitt arbete med att avskaffa kvarstående enkelt avhjälpta hinder och öka såväl den fysiska tillgängligheten som tillgängligheten och delaktigheten i samhället i stort.

Stadens arbete ska präglas av ett tydligt fokus på den enskilda stockholmaren. Alla personer med funktionsnedsättning ska erbjudas en god omsorg, stöd och service. Den enskildes rätt till individuell behovsprövning och att beslutade insatser verkställs inom skälig tid

ska följas. Biståndsbedömningen förs över från stadsdelsnämnderna till socialnämnden.

Personer med funktionsnedsättning ska ges ett värdigt bemötande i sina kontakter med personal hos stadens nämnder, bolag och samarbetspartners. Här är Stockholms stads bemötandeguide, som har tagits fram av socialnämnden i samråd med funktionshinderrörelsen, ett viktigt redskap.

Personer som bor i gruppbostad eller servicelägenhet ska ha rätt till en stödperson. Möjligheten för personer med funktionsnedsättning att kommunicera med staden eller att utnyttja e-tjänster ska i största möjliga mån vara lika god som för övriga invånare. Information som publiceras på stadens webbplats ska även vara tillgänglig för personer med funktionsnedsättning. Förbättringsförslag ska tas fram i dialog med funktionshinderrörelsen.

Deltagarna i daglig verksamhet ska ges möjlighet till kontakter med den ordinarie arbetsmarknaden. Stadsdelsnämnderna ska samarbeta med arbetsmarknadsnämnden i syfte att visa vägar till arbete.

Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

Stadsdelsnämnderna ansvarar för insatser till barn och ungdomar som riskerar att fara illa eller som genom kriminalitet och missbruk riskerar att skada sin egen hälsa och utveckling. Tidiga insatser är av central betydelse. Nämnderna ansvarar också för insatser till vuxna med behov av stöd och hjälp för att komma ifrån missbruk eller som är i behov av annat stöd, till exempel våldsutsatta kvinnor, hemlösa och anhöriga till missbrukare. En god och kvalitativ öppenvård ska prioriteras i syfte att förebygga och minska institutionsvården. I ansvaret ingår även att tillhandahålla anpassat boende och boendestöd samt arbete och sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning. Stadsdelsnämnderna ansvarar även för att i samarbete med arbetsmarknadsnämnden och gymnasienämnden arbeta med uppföljningsansvaret för 16–19-åringar.

Individ- och familjeomsorgen utgör kärnan i stadsdelsnämndernas uppdrag som geografiska socialnämnder. En rad utmaningar kan identifieras inom området för de kommande åren. I takt med stadens befolkningsutveckling kommer antalet personer i behov av stöd och insatser kopplade till området att öka. Antalet barn och unga ökar och så även antalet anmälningar och utredningar om barn som far illa. Målgrupperna förändras också och inom såväl vuxna missbruk som socialpsykiatri är utvecklingen ökade diagnoser och komplexa vårdbehov. Förändringar i målgrupper ställer krav på ett kvalificerat stöd som kan anpassas utifrån den enskildes behov. Området påverkas också av nya och/eller reviderade föreskrifter och allmänna råd samt

nationella riktlinjer. Detta ställer sammantaget allt högre krav på en effektiv, rättssäker och kvalitativ socialtjänst. För att säkerställa en hög kvalitet är det av vikt att spetskompetens finns tillgänglig inom organisationerna. Större enheter underlättar det arbetet och möjliggör – givet adekvat finansiering – ökad förmåga att koncentrera resurser där det är mest angeläget.

Personalomsättning bland socialsekreterare är en stor utmaning inom stadens socialtjänst och det kommer behövas kraftfulla insatser för att bibehålla och rekrytera nya medarbetare. Större enheter med möjlighet till specialisering och utveckling kan hjälpa för att både öka attraktionskraften hos stadens socialtjänst och möjligheten att få de anställda att över tid trivas och stanna inom verksamheterna.

Stockholm ska vara världsledande i skyddet av de mänskliga rättigheterna. Staden ska arbeta med vetenskapliga arbetssätt för att skapa trygghet såväl i utemiljön som i hemmen. Socialtjänst, sjukvård, polis, skola och det civila samhället ska arbeta tätt tillsammans för att förebygga att människor far illa och reagerar snabbt och effektivt om det ändå sker.

Socialtjänstens arbete ska grundas på respekt för den enskilda individens önskemål och val. Den enskilde ska också ha inflytande över och vara delaktig i utformandet av sin insats. I detta arbete ska möjligheten att ta stöd av den enskildes sociala nätverk beaktas. Arbetet ska baseras på kunskaper och erfarenheter där metoder och insatser ska vara evidensbaserade och visa på goda resultat. Nämnderna ska mäta och följa upp resultatet av beslutade och utförda insatser.

Förstärkt barnrättsperspektiv
Barnrättsperspektivet inom socialtjänsten har stärkts under de senaste åren. Kraven på barn och ungas delaktighet och rätt till relevant information är förankrade i socialtjänstlagen. Bland annat fastslår socialtjänstlagen att barnets bästa ska vara avgörande vid beslut och andra åtgärder som rör vård- eller behandlingsinsatser. Ett barn ska ges möjlighet att framföra sina åsikter i frågor som rör barnet. Barns delaktighet i utredningsarbetet är ett viktigt utvecklingsområde som fortsatt ska prioriteras. Stadens socialtjänst behöver ha fokus på att öka brukarmedverkan, delaktighet och dialog med barn och unga. Stadsdelsnämnderna ska fortsatt prioritera uppföljning av placerade barn och unga samt barn som lever med våld i nära relationer. Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med socialnämnden utreda hur barnens rätt till självbestämmande och integritet kan stärkas inom psykiatrin.

Barn och unga i familjehem är en högt prioriterad målgrupp. I stadens riktlinjer för familjehemsvård har barnperspektivet förstärkts och vikten av att göra barn delaktiga har förtydligats i hela handläggningsprocessen. Stadsdelsnämnderna och socialnämnden ska fortsatt utveckla rutiner för tillsyn, uppföljning och utredning av familjehem och följa upp att stadens riktlinjer för familjehemsvård efterlevs. Nämnderna ska även verka för rekrytering av fler familjehem.

Förebyggande arbete och tidiga insatser för barn och unga
En god skolgång utgör en av de främsta skyddsfaktorerna för barn som riskerar att fara illa. Samverkan mellan skolan och socialtjänsten ska intensifieras för att uppnå en tydligare helhetssyn kring de barn som far illa eller riskerar att fara illa. Föräldrastödinsatser som ger goda effekter ska prioriteras. Föräldrastödsprogram som Komet och ABC ska erbjudas föräldrar i förebyggande syfte.

Ungdomsjourens uppsökande verksamhet riktade till unga i riskmiljöer ska utökas till fler områden. Ungdomsjouren ska samfinansieras med kommuner i länet, vars ungdomar befinner sig i Stockholms stad.

Socialsekreterarnas närvaro på nätet ska öka och fler socialsekreterare ska arbeta ute i fält. Ensamkommande barn-teamet (EKB) inom ungdomsjouren ska särskilt förstärkas med fler socialsekreterare.

Stadsdelsnämnderna ska erbjuda en god öppenvård som alternativ till slutenvård. Intentionen ska vara färre placeringar på institution och att hitta former för insatser på hemmaplan. Stadsdelsnämnderna ska fortsatt utveckla arbetet för att stärka stödet för barn och unga med psykisk ohälsa. Samverkan mellan socialtjänst, skola och hälso- och sjukvården är en viktig del i detta arbete.

För att möta barns och ungas behov behöver staden använda samma arenor som de unga. Digitala tjänster ska utvecklas för att öka tillgängligheten och nå nya grupper. Stadsdelsnämnderna ska arbeta förebyggande genom att skapa meningsfull sysselsättning för barn och ungdomar under sommarmånaderna, exempelvis genom feriearbeten, dagkollo och samarbete med idrottsföreningar och andra organisationer. Stadens uppsökande arbete med bland annat fältassistenter ska fortgå.

Föräldrastödprogram
Barnhälsovårdsprogrammet för förstagångsföräldrar, riktade till socioekonomiskt utsatta områden, ska fortsätta och utökas till fler områden vid behov. Programmet syftar till att förbättra barns hälsa genom att stödja föräldrarna och öka deras kunskap om barn samt

skapa kontakter med omgivande samhälle. Programmet sker i samverkan mellan socialtjänsten och BVC. Deltagarna i programmet erbjuds hembesök av en föräldrarådgivare samt en sjuksköterska.

Projektet Stella, som syftar till att ge stöd till föräldrar som fråntas vårdnaden om sitt barn och stärka föräldrarnas förutsättningar till samarbete med socialtjänst och familjehem, permanentas. Efter utveckling i projektform är det angeläget att verksamheten permanentas och att stödinsatserna kommer alla stadsdelar till del.

Familjehem
Upphandling av familjehem ska ske centralt med gemensamma ramavtal för hela staden. Vid placering av barn och unga ska staden ingå avtal med respektive familjehem. Höga krav ska ställas på utförarna, exempelvis ska familjehem erbjuda språkstöd, läxhjälp och samhällsintroduktion. Vid granskning av familjehem ska stabilitet i den ekonomiska situationen och familjens förmodade syfte vägas in som en lämplighetsfaktor i bedömningen.

Barn som placeras i familje- och jourhem är i behov av en trygg tillvaro. Felplaceringar och barn som far illa i familjehem måste noggrant följas upp och åtgärdas. En kartläggning av antalet placerade barn i stadsdelarna ska genomföras, liksom en grundlig genomlysning av antalet familjehem, för att säkerställa att samtliga har genomgått en utredning. Olämpliga familjehem ska registreras. För att undvika att undermåliga familjehem används i andra kommuner är samverkan över kommungränserna avgörande. Registrering och kartläggning av familjehem bör därför ske inom ramen för Kommunförbundet Stockholms län (KSL).

Drog- och brottsförebyggande arbete
Nämndernas drogförebyggande arbete ska fortsatt prioriteras. Preventionsenheterna ska arbeta för att minska de riskfaktorer som identifierats. Stockholmsenkäten är ett viktigt verktyg för stadens framtida planering inom preventionsområdet. Staden ska vara ett föredöme när det gäller att tillhandhålla platser för ungdomstjänst. Obligatoriska föräldrasamtal ska hållas senast efter 24 timmar när en påverkad minderårig påträffats av polis eller socialtjänst eller när en ungdom anmäls för brott.

Arbetet med sociala insatsgrupper är fortsatt prioriterat och alla stadsdelsnämnder förutsätts använda denna arbetsmetod. Socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna ska arbeta koordinerat och samordnat med målgruppen 20–29 år.

Avhoppare från kriminell livsstil ska vara en tydlig målgrupp för socialtjänsten. Alla stadsdelsnämnder ska ha en samordnare med

särskilt ansvar för avhoppare, arbetet ska ske i samverkan med polis och den nationella samordnaren.

Missbruk och beroende
Stadens socialtjänst behöver stärka kunskapen och utveckla arbetsmetoder, stödinsatser och boenden för målgrupperna samsjukliga och unga vuxna i missbruk och beroende. Stadsdelsnämnderna får i uppdrag att tillsammans med socialnämnden påbörja arbetet med att sprida Maria ungdoms verksamhet över staden via mini-marior.

Unga vuxna med etablerat missbruk behöver erbjudas kunskapsbaserad vård- och behandlingsinsatser som är anpassade till deras behov. Unga i riskzon och personer i tidigt skede av missbruk ska erbjudas lättillgängliga insatser.

Allt fler personer med missbruksproblematik får diagnosen neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Stadens socialtjänst ska fortsatt utveckla former för samverkan mellan socialtjänst, beroendevård och psykiatri för att forma insatser till denna målgrupp.

Arbete mot hemlöshet
Arbetet mot hemlöshet är ett prioriterat område i staden. Kommunfullmäktige har antagit ett stadsövergripande program som tydliggör inriktningen för det fortsatta hemlöshetsarbetet i Stockholms stad.

Arbetet mot hemlöshet ska vara långsiktigt och nämnderna ska prioritera förebyggande insatser för att undvika att personer hamnar i hemlöshet, exempelvis genom budget- och skuldrådgivning. Det är viktigt att stadsdelsnämnderna och bostadsbolagen samarbetar för att förebygga vräkningar. Samtliga stadsdelsnämnder ska ha riktlinjer för vräkningsförebyggande arbete. Ett viktigt led i arbetet mot hemlöshet är tillgången till försöks- och träningslägenheter. Boendefrågorna och boendestödsinsatserna ska därför prioriteras. Stadens boendebestånd ska inventeras för att ge flyktingar ett gott mottagande.

Under de senaste åren har en markant ökning skett av antalet personer från andra EU-länder och tredjelandsmedborgare som vistas i Stockholm utan försörjning och boende. Detta kräver omfattande insatser från stadens socialtjänst, bland annat i form av uppsökande verksamhet samt insatser från ideella föreningar som får bidrag från socialnämnden. Projekt Vinternatt ska fortgå och arbetet ska föras i dialog med Stadsmissionen, Frälsningsarmén och andra frivilligorganisationer. Staden ska även tillsätta en samordnare som arbetar tillsammans med andra myndigheter som bland annat polisen

för att utreda misstänkt människohandel och organiserad brottslighet såsom prostitution.

Ensamkommande barn
Ett allt större antal ensamkommande barn söker sig till Sverige och Stockholm. Detta ställer stora krav på stadens insatser och möjlighet att tillgodose behoven för de som placeras i Stockholm för att säkra en snabb integrering. Stockholms arbete och mottagande för ensamkommande barn ska ses över och effektiviseras för att kunna möta dagens utmaningar på bästa möjliga sätt för både de unga och för stadens medarbetare ur ett långsiktigt perspektiv.

För att åstadkomma en rättvisare fördelning av ensamkommande barn mellan stadsdelarna samt en tydligare arbetsfördelning inom socialtjänsten behövs kraftfulla och centralt samordnade stadsövergripande insatser.

Stadens medarbetare ska känna trygghet och ett stöd i det arbete som görs och de ensamkommande ska uppleva Stockholm som en stad där möjligheterna till en god framtid finns. Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med socialnämnden, skolnämnden, gymnasienämnden, överförmyndarnämnden, arbetsmarknadsnämnden och stadens bostadsbolag samt andra berörda instanser utveckla rutiner för att säkra mottagande, integration, skolgång och bostäder för ensamkommande barn.

Stadsdelsnämnderna ska tillsammans socialnämnden och andra berörda aktörer arbeta fram rutiner för att säkra överlämning av de stöd och insatser som behövs i de fall familjer till tidigare ensamkommande barn har kommit till Stockholm, så att ingen faller mellan stolarna.

Socialpsykiatri
Stadsdelsnämnderna ska arbeta för att sysselsättningen bland personer med psykisk och neuropsykiatrisk funktionsnedsättning förbättras. Alternativen behöver anpassas efter individen och därför upparbetas kontakter med företagare i närmiljön för att åstadkomma ett mer varierat utbud. Därmed sprids även kunskap till företagen om vad målgruppen kan bidra med.

Socialnämnden har i samverkan med stadsdelsnämnderna och intresse-/brukarorganisationer tagit fram en handlingsplan för utveckling av socialpsykiatrin i staden. Stadsdelsnämnderna ska i samverkan med socialnämnden planera för utbyggnad av boenden för personer med psykisk funktionsnedsättning. Planering och genomförande ska utgå från handlingsplanen för utveckling av socialpsykiatrin. Socialnämnden ska tillsammans med

stadsdelsnämnderna utreda hur barnens rätt till självbestämmande och integritet kan stärkas inom psykiatrin.

Våld i nära relationer
Arbetet mot våld i nära relationer ska prioriteras av samtliga nämnder. Stadsdelsnämnderna ska utveckla rutiner och metoder för att inventera målgrupperna och för att upptäcka våldet och hitta våldsutsatta. Varje stadsdelsnämnd ska ha ett våld i nära relationsteam som även ska vända sig till män. Ett större fokus behöver läggas på att utveckla det preventiva arbetet för att angripa våldets ursprung. Arbetet med ökade insatser till våldsutövare behöver utvecklas. Det ska finnas ett tydligt barnperspektiv i alla utredningar av vuxna som utsätts för våld, alternativt vuxna som utövar våld. Det ska alltid inledas en utredning när socialtjänsten får kännedom om att ett barn lever med våld i nära relation.

Riktade medel för arbetet mot våld i nära relationer baseras idag på fördelningsnyckeln för ekonomiskt bistånd. Fördelning av medel ska istället utgå från en kartläggning av den faktiska omfattningen av våld i nära relationer. Våld i nära relationer är en allvarlig folkhälsofråga som får stora konsekvenser för de drabbade. Alla som utsätts för våld har rätt till lika stöd oavsett inkomst.

Relationsvåldscentrum Sydosts (RVCS) stödverksamhet för personer som varit utsatta för våld samt för personer som har använt våld mot någon närstående, ska centraliseras i syfte att erbjuda stadens invånare tillgång till samma stöd oavsett var i staden de bor.

Barn som drabbats av våld i nära relation ska få möjliget till Tryggare barn. Metoder som Signs of Safety och Caring Dads kan med fördel användas.

Även män drabbas av våld i nära relationer. Arbetet med våld i nära relationer ska inkludera olika målgrupper och kompetensen kring detta ska stärkas hos berörd personal. Staden ska erbjuda platser på skyddat boende för män. Flera par som är utsatta för hedersrelaterade hot bör ges plats på skyddade boenden. Stockholms stad ska som huvudstad också verka mot regeringen för tryggare och stabilare förutsättningar för kvinnojourer och skyddade boenden med nationellt intag.

Det är av stor vikt att stadsdelsnämnderna, socialnämnden samt skolnämnden och gymnasienämnden utformar regelverk och ekonomiskt stöd på ett sätt som garanterar skolgång eller pedagogisk verksamhet för de barn som tvingas leva under skydd, exempelvis på kvinnojourerna.

Hedersrelaterat våld och förtryck
Origo, det länsgemensamma resurscentret för hedersrelaterat våld och förtryck, ska fortsätta vara ett samlat kunskapscenter för unga. Staden ska verka för att Origos uppdrag utökas till att även arbeta med förebyggande insatser riktade mot unga samt med information och ökad kunskap till relevanta verksamheter som möter unga i sitt dagliga arbete. Origo ska arbeta aktivt för att uppmärksamma de pojkar som tvingas upprätthålla hedersnormer. Fler par som är utsatta för hedersrelaterade hot bör ges plats på skyddade boenden. Riktade stöd ska ges till verksamheter som arbetar för att motverka hedersproblematik.

Våldsbejakande extremism
Stockholms stad ska arbeta enligt de nya stadsövergripande riktlinjerna för våldsbejakande extremism. Stadsdelsnämnderna får i uppdrag att snarast arbeta fram lokala handlingsplaner. All stadens verksamhet ska bygga på forskning och beprövad erfarenhet.

Ekonomiska bidrag ska fråntas aktörer som upplåter en plattform för våldsbejakande extremism. Bidrag ska följas upp noggrant och utvärderas av den bidragsgivande nämnden.

Community Work
Konceptet Community Work, som innebär en bred samverkan på olika områden med en mängd lokala aktörer, ska initieras i fler stadsdelar. Den typen av samverkan ger en ökad vuxennärvaro i området och skapar förutsättningar för nära kontakt med föräldrar. Det är ett viktigt verktyg för att skapa social trygghet i stadsdelarna.

Kompetensförsörjning
En relativt hög rörlighet bland socialsekreterare och biståndsbedömare har uppmärksammats inom stadens socialtjänst. Den höga rörligheten får effekter på kvalitet, kontinuitet och arbetsmiljö. För att säkerställa en rättssäker myndighetsutövning och trygga en god kompetensförsörjning är det viktigt att såväl socialnämnden som stadsdelsnämnderna erbjuder nya medarbetare en gedigen introduktion och stöd till medarbetare med kort erfarenhet i form av handledning och mentorskap.

Kommunstyrelsen har i samråd med socialnämnden och stadsdelsnämnderna haft i uppdrag att ta fram förslag på ett introduktionsprogram för socialsekreterare och biståndsbedömare samt förslag på hur handledning/mentorskap för medarbetare med kort erfarenhet kan genomföras. Detta arbete ska fortsätta under 2017 och implementeras tillsammans med utvecklandet av karriärtjänsten för socialsekreterare. Chefer har en viktig roll i arbetet för att säkerställa

en rättsäker myndighetsutövning och en god arbetsmiljö. Chefer behöver goda kunskaper om de krav arbetsgivarrollen ställer. Därför ska kommunstyrelsen i samråd med socialnämnden arbeta stadsövergripande med ledarutvecklingsprogram inom socialtjänsten.

Evidensbaserade metoder
De arbetssätt som stadens socialtjänst använder sig av ska vara evidensbaserade. Arbetet inom individ- och familjeomsorgen bedrivs alltmer utifrån kunskapsbaserade metoder, aktuell forskning samt resultatbaserat arbetssätt. Utvecklingen behöver fortsätta men arbetet och metoderna behöver framförallt också noga dokumenteras, följas upp och utvärderas för att kunna sprida erfarenheter och goda exempel inom staden.

Utbildningssatsning
I socialnämndens budget ingår medel för utbildningsinsatser för verksamhetsområdet individ- och familjeomsorg som ska användas till utbildningsinsatser inom bas- och specialistnivå. Prioriterade områden är samverkansfrågor, barnperspektiv, MI (motiverande samtal), utförardokumentation och bemötandefrågor i det sociala arbetet.

Stadsmiljöverksamhet
Staden står inför stora investeringsbehov inom området och ett ökat slitage på befintlig parkmark med anledning av befolkningstillväxten. För att möta denna utveckling ska en koncentration till en stadsövergripande nämnd och därmed en ökad prioriteringsförmåga underlätta arbetet. Ansvaret för skötsel och underhåll samt renhållning av parker, naturområden, parkvägar och naturreservat övergår därför till trafiknämnden från och med den 1 januari 2017.

Likaså överförs stadsdelsnämndernas återstående investeringsbudgetar för stadsmiljöinvesteringar till trafiknämnden, som får ett utökat ansvar att i samråd med stadsdelsnämnderna prioritera och fördela 195,0 mnkr. I syfte att samordna stadens motionsspår ska samtliga motionsspår samlas under idrottsnämnden.

Ekonomiskt bistånd
Stadsdelsnämnderna ansvarar för myndighetsutövning gentemot enskilda medborgare som ansöker om ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen. Dessutom ansvarar stadsdelsnämnderna för insatser för att den enskilde ska bli självförsörjande.

Stadens arbete med ekonomiskt bistånd ska utgå från ett tydligt barnperspektiv. Ett viktigt syfte med det utvecklingsarbete som bedrivits inom det ekonomiska biståndet är att samtliga

stadsdelsnämnder ska använda evidensbaserade instrument för bedömning både vid nybesök samt vid långvarigt behov av ekonomiskt bistånd. Socialnämnden ska främja en fortsatt utveckling av detta arbete. Staden ska aktivt arbeta med att motverka, identifiera och utreda felaktiga utbetalningar.

Målsättningen med arbetet är att, vid sidan om att säkerställa ett kortvarigt ekonomiskt stöd till de som uppfyller socialtjänstlagens krav, minimera antalet bidragsberoende stockholmare. Erfarenheten visar att förstärkt handläggning inom ekonomiskt bistånd för att förstärka arbetet med initial och fördjupad bedömning har positiv effekt. I framtiden kommer det ställas krav på en förmåga till ökad – i huvudsak digital – förmåga till samverkan med andra myndigheter och inte minst Försäkringskassan. Kompetens för att klara denna samverkan måste säkerställas och kan enklare ske i större organisationer än mindre.

Bidragssystemen ska ge alla en grundläggande trygghet under perioder man inte kan arbeta och försörja sig själv. Samtidigt måste arbetet med att främja rehabiliterande insatser för mottagare av ekonomiskt bistånd utvecklas och drivkrafter för att arbeta stärkas för att inte riskera att förpassa människor i ett livslångt utanförskap och bidragsberoende. Mot bakgrund av detta ska ett bidragstak i försörjningsstöd av arbetsmarknadsskäl införas. Socialnämnden får i uppdrag att komplettera riktlinjerna för ekonomiskt bistånd i detta syfte.

Det finns skäl att utveckla arbetet med att främja rehabiliterande insatser för mottagare av ekonomiskt bistånd, för att få tillbaka människor i arbete och minska biståndsbehovet. Socialnämnden ska, tillsammans med representanter från stadsdelsnämnderna och arbetsmarknadsnämnden, etablera samverkan med Försäkringskassan i syfte att utforma rutiner för samarbete när personer med ekonomiskt bistånd är i behov av stöd för samordning av rehabilitering.

Genom Jobbtorg Stockholm ska alla som idag är beroende av ekonomiskt bistånd på grund av att de är arbetslösa garanteras en snabb individuell bedömning och en aktivitetsplan.

Arbetsmarknadsåtgärder

Stadsdelsnämnderna ansvarar för att erbjuda ungdomar feriearbeten. Stadsdelsnämnderna ska aktivt stödja arbetsmarknadsnämnden i arbetet med arbetsmarknadsåtgärder vilket omfattar ett ansvar för att bereda platser för praktiktillfällen och för offentligt skyddade arbeten samt andra insatser som syftar till att den enskilde ska bli självförsörjande.

Stockholms stad ska verka för att förbereda och rusta fler för det första jobbet och vara en region som drar till sig människor från andra delar av Sverige och världen, öppen för den mångfald av kulturer som det innebär. Den som kommer till Stockholm från ett annat land ska få en snabb introduktion där staden samarbetar med föreningar och arbetsliv för att människor ska lära sig ett nytt språk, en ny kultur och hitta ett nytt arbete.

Ansvaret för verksamheten flyttas från stadsdelsnämnderna till arbetsmarknadsnämnden avseende arbetsmarknadsinsatser för personer som står längre ifrån arbetsmarknaden. För att möta behovet från stadsdelsnämnderna och effektivisera resursutnyttjandet utvidgas Jobbtorg Stockholms uppdrag till att även omfatta grupper som behöver arbetsträning eller annan arbetsmarknadsinsats parallellt med sociala stödinsatser av olika slag. Förslaget innebär att ansvaret för stadens arbetsmarknadsinsatser samlas hos arbetsmarknadsnämnden.

Förändringen medför ökad enhetlighet, det blir lättare att säkerställa att alla erbjuds samma typ av insatser oavsett vilken i stadsdel man bor, förbättrade förutsättningar för att skapa en kedja av insatser mellan arbetsmarknadsverksamheterna och jobbtorgen vilket motverkar risken att sökanden får upprepa samma insatser. Sökanden kan erbjudas ett större utbud av insatser för arbetsförberedelse genom att de ges tillgång till stadens alla arbetsmarknadsinsatser. Samverkan med Arbetsförmedlingen underlättas eftersom det kan ske via en ingång.”

Ersättaryttrande

Hans Tjernström (C) anmälde ett ersättaryttrande.

”Centerpartiet står för en närodlad politik där beslut ska fattas så nära människor som möjligt. Vi har en vision om ett Stockholm som är öppet, grönt och företagsamt. Staden ska erbjuda stockholmarna en effektiv välfärd med stor valfrihet och mångfald bland utförarna. Istället för att, som de rödgrönrosa, reflexmässigt höja skatterna borde politiken fokusera på att skapa jobb och företagande. Politikerna ska ha respekt för skattebetalarnas pengar och använda dem varsamt.

Centerpartiet ställer sig kritiskt till att den rödgrönrosa majoriteten höjer skattetrycket för att finansiera sina spretiga satsningar, i stadsdelen bäst illustrerat av de så kallade demokratimedlen. Fokus bör ligga på kärnverksamheten. Skatter kan användas för att minska ett icke önskvärt beteende och inte på exempelvis arbete som vi vill se mer av. Centerpartiet ser mycket oroande på att Stockholm har tappat 74 placeringar i Svenskt Näringslivs ranking över kommunernas företagsklimat sedan valet 2014.

Stockholm ska också vara en ledande förebild för ett modernt samhälle som är miljöanpassat och långsiktigt hållbart. Ekonomisk tillväxt ger oss förutsättningar att satsa på en bra skola, ett stärkt miljö- och klimatarbete och ett utökat flyktingmottagande. Stockholm ska vara en stad där tät och hög bebyggelse kan bidra till att lösa både bostadsbristen och klimatutmaningar.

Försvara valfriheten

Valfriheten skapar konkurrens som leder till bättre kvalitet och större mångfald. Föräldrarnas och elevernas valfrihet ska öka där fristående alternativ ska uppmuntras. Alla ska uppmuntras att aktivt välja och skolorna ska behandlas lika, kommunala skolor som fristående skolor. Fokus på kvalitetsuppföljning måste läggas både i den egna verksamheten och hos de fristående aktörerna.

De rödgrönrosas ideologiskt drivna återkommunaliseringar av privat drivna verksamheter i stadsdelen är oroande. De sker helt utan intresse för hur väl verksamheten presterat, eller hur nöjda användarna är. Centerpartiet vill försvara valfriheten!

Satsa på förskolan

Att se till att alla barn har tillgång till förskoleverksamhet och att barnomsorgsgarantin uppfylls är ett ansvar som stadsdelsnämnden ska uppfylla. Med tanke på den fortsatt snabba ökningen av barn i Hägersten-Liljeholmen är det en utmaning som måste fortsätta att prioriteras. Stadsdelen har en stor utmaning att säkra kompetensförsörjningen inom förskolan. En stor utmaning är att få fler män att välja att arbeta inom förskolan. Av närmare 300 pedagoger är endast cirka 25 män. Här har stadsdelen och staden i stort en jämställdhetsutmaning.

Satsa på maten i förskolor och på äldreboenden

Centerpartiet vill satsa på maten i stadens förskolor, skolor och äldreboenden. Alla förskolor ska ha tillgång till odlingslotter för att kunna följa maten från jord till bord. Vi vill att fler förskolor ska ha tillgång till egna tillagningskök i stadsdelen. Skolelever ska ha rimliga lunchtider och de äldre ska kunna få sin favoriträtt, trots att de inte längre kan laga den själva. Det är av stor vikt att den äldre får god och näringsriktig mat och en lustfylld måltidsupplevelse. Vällagad mat kan locka med doft, färg och smak.

Den mat som staden handlar upp ska möta samma krav avseende djurhållning och miljö som ställs på svenska livsmedelsproducenter. Det ska inte alltid vara lägsta pris som vinner en upphandling, utan även handla om kvalitet, smak och miljömedvetenhet med särskild hänsyn till de krav lagen ställer på svenska matproducenter.

Ambitionen vad gäller klimatsmart och säsongbetonad mat bör höjas väsentligt och en plan för att säkerställa antibiotikafri mat bör upprättas.

Var lyhörd på vad morgondagens ungdomar vill ha

Inom några års sikt kommer antalet grundskoleelever att öka kraftigt i stadsdelen. Därför är stadsdelens satsning på att skapa mötesplatser för de unga viktig. Inte minst för ungdomar på glid som kan behöva platser där andra goda förebilder finns. Tanken att låta ungdomarna vara med och forma utbudet är klokt. Låt idrottsrörelsen i stadsdelen vara en aktiv part. Stadsdelen bör vara generös med att skapa platser för aktivitet och spontanidrott riktat mot ungdomar. Ett modernt bibliotek borde byggas i Liljeholmen.

Bygg högt och bevara parkerna

Stadsdelens parker är viktiga oaser som måste värnas. Ett sätt att uppnå detta samtidigt som staden växer är att bygga mer på höjden. Centerpartiet vill att bygget av Tellus Towers sätter igång. Det skulle ge drygt tusen bostäder i ett kollektivtrafiknära läge.

Ett annat sätt att göra stadsdelens parker och lekplatser tillgängliga och trygga är att se över belysningen vid dessa. Även belysningen kring lekplatser i stadsdelen bör ses över. Det är beklagligt att stadsdelsnämnden inte får mer Centerpartiet vill se höjda medel för underhåll av parkmiljöerna.

Hägersten-Liljeholmen är, precis som stora delar av staden, omgärdad av mycket vatten. Fler sol- och badbryggor är ett sätt att skapa naturliga samlingsplatser i stadsdelen som gör att fler medborgare kan njuta av stadsdelens många vackra vattennära miljöer.

I övrigt hänvisas till Centerpartiets budgetmotion i kommunfullmäktige.”

Särskilt uttalande

Jessica Jormtun m.fl. (MP), Eva Fagerhem m.fl. (S) och Carita Stenbacka Tenezakis (V) anmälde ett särskilt uttalande.

”Vi instämmer i förslaget till beslut och vill anföra följande.

Vi vill utveckla vår stadsdel på ett socialt, miljömässigt, ekonomiskt och demokratiskt hållbart sätt. Vi vill att Hägersten-Liljeholmen ska vara en öppen och jämlik stadsdel. Alla människor ska vara välkomna och trygga, oavsett könsidentitet, etnisk tillhörighet, sexualitet, funktionsvariation, religiös åskådning eller ålder.

En viktig fråga för oss är att motverka fördomar och begränsande könsnormer. Statistik har visat på en snedfördelning av stadens

resurser mellan kvinnor och män. Vi vill uppnå en jämställd resursfördelning. Därför fortsätter det viktiga arbetet med att jämställdhetsintegrera och jämställdhetsbudgetera inom stadsdelsnämndens verksamheter. Ett sätt att synliggöra orättvisor är att redovisa statistik uppdelad efter kön. Jämställdhetsintegrering i beslutsfattande, planering och utförande är en viktig del i vår strategi.

Det är viktigt att verksamheterna erbjuder likvärdig och jämställd service till brukarna. Verksamheterna ska självfallet vara fria från såväl diskriminering som kränkningar.

Hägersten-Liljeholmen växer och kommer att fortsätta växa. Med en ökande befolkning kommer utmaningar såsom att antalet förskolebarn ökar mest här i hela Stockholm. Vi fortsätter att uppfylla förskolegarantin. Vi har öppnat nya förskolor och ersatt tillfälliga lokaler med permanenta förskolor. Vi fortsätter att rensa ut tveksamma material och ersätter dem med kemikaliesmarta produkter i våra förskolor. Förskolebarnen får god och näringsriktig mat och andelen ekologisk mat ökar. För att förbättra kvalitet och arbetsmiljö vill vi också pröva att införa en vikariepool inom förskolan.

Även antalet ungdomar ökar i vår stadsdel. Vår ungdomsverksamhet fyller en viktig funktion för att motverka segregation och psykisk ohälsa bland ungdomar. Utifrån förvaltningens nyligen gjorda kartläggning vill vi erbjuda fritidsaktiviteter som bättre svarar mot ungdomarnas önskemål och behov. Utvecklingsarbetet sker i en dialog med ungdomarna, med civilsamhället och andra aktörer i stadsdelen. Det är viktigt att ungdomar kan påverka frågor som rör dem. Feriearbete är en viktig första kontakt med arbetslivet för ungdomar, därför utökar vi med ytterligare platser under 2017.

Ett intensifierat klimat- och miljöarbete ska prioriteras i stadsdelens alla verksamheter. Verksamheterna ska ha en låg miljöpåverkan. De sökta medlen för klimatinvesteringar kommer att bidra positivt på detta område. Vi vill även framöver bidra till att göra det lättare för medborgarna att göra miljömedvetna val och minska sina klimatmässiga fotavtryck.

Stadsdelens verksamheter är beroende av den kompetenta och engagerade personalen. För oss är det viktigt att medarbetarna har en god arbetsmiljö, trygga anställningar och möjlighet till utveckling i yrket. För att personal ska trivas i sitt jobb, och även för att kunna rekrytera i den omfattning vi behöver, är det viktigt att vi fortsätter att vara en attraktiv arbetsgivare och erbjuder goda arbetsvillkor. Vi vill därför intensifiera arbetet med att minska sjukfrånvaron, minska de ofrivilliga deltiderna och förbättra arbetsmiljön.

Det är viktigt att stadsdelen och dess förvaltning har en långsiktigt hållbar ekonomi. En del i det arbetet är att stadsdelen i sin roll som upphandlare av varor och tjänster använder sig av möjligheterna att ställa krav som bidrar till en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar utveckling. I detta ingår också att ställa krav på goda arbetsvillkor i upphandlade verksamheter.

För oss som lokalpolitiker är det värdefullt att ha en dialog med medborgarna. Medborgarnas synpunkter och medborgarförslag bidrar till att utveckla och göra verksamheterna och stadsdelen ännu bättre. Vi kommer att utveckla medborgardialogerna ytterligare under 2017. Vi vill aktivt bidra till att stärka kontakterna mellan medborgarna, det lokala civilsamhället och stadsdelsnämnden.

En demokratiskt hållbar stad är en stad där medborgarna är delaktiga och känner samhörighet. En stad där alla är inkluderade, oavsett ålder, ursprung, funktionsvariation eller andra faktorer som historiskt sett har begränsat människors delaktighet i samhället.

Med vår verksamhetsplan och budget fortsätter vi att bygga ett Hägersten-Liljeholmen som är socialt, miljömässigt, ekonomiskt och demokratiskt hållbart.”

§ 5

Förlängning av avtal för nattpatrull Hägersten-Liljeholmens hemtjänst

Beslut

1. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner att avtalet med Attendo Sverige AB, organisationsnummer 556148-5169, gällande utförare av nattpatrull för Hägersten-Liljeholmens hemtjänst, förlängs från 1 oktober 2017 till 30 september 2018.

2. Paragrafen justeras omedelbart.

Ärendet

Som ett komplement till den egna verksamheten har stadsdelsnämnden upphandlat nattpatrull för Hägersten-Liljeholmens hemtjänst. Nuvarande avtal med Attendo Sverige AB gäller för tiden 1 oktober 2014 till 30 september 2016 med möjlig förlängning 1 plus 1 år. Avtalet har förlängts till 30 september 2017 och föreslås nu förlängas till 30 september 2018.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från 28 november 2016.
Dnr 403-2013-2.2.2

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

§ 6

Nedskrivning och avskrivning av fordran för ärenden äldre än ett år

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner nedskrivning av kundfordran som är äldre än ett år samt avskrivning av fordran för felaktigt utbetalt ekonomiskt bistånd fakturerat för Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning.

Ärendet

Enligt regler för ekonomisk förvaltning ska fordringar äldre än ett år skrivas ned. En gäldenär är fortfarande betalningsskyldig även om fordran bokföringsmässigt skrivits ned och avförts ur räkenskaperna. Om en nedskriven fordran betalas in ska man bokföra inbetalningen som en intäkt på den enhet som normalt har ansvaret för intäkten. Enligt delegation har förvaltningschefen rätt att besluta om högst 10 000 kr per motpart (kund/klient) och nedskrivningstillfälle.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från 25 november 2016.
Dnr 577-2016-2.1

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

§ 7

Vision 2040 – Ett Stockholm för alla
Yttrande till kommunstyrelsen

Beslut
Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Ärendet
Vision 2040 – Ett Stockholm för alla, är ett strategiskt åtagande från Stockholms stads sida att arbeta med under kommande decennier. Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget som på ett tydligt sätt speglar ambitionen att skapa en mer jämlik och sammanhållen stad.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från 28 november 2016.
Dnr 587-2016-1.5.1

Förslag till beslut
Jessica Jormtun m.fl. (MP), Eva Fagerhem m.fl. (S) och Carita Stenbacka Tenezakis (V) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag.

Abit Dundar m.fl. (L) och Lars Svärd m.fl. (M) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Ordföranden förklarade överläggningen avslutad.

Beslutsgång
Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Reservation
Abit Dundar m.fl. (L) och Lars Svärd m.fl. (M) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

”Att nämnden godkänner som remissvar till kommunstyrelsen

Att därutöver anföra

För en långsiktigt positiv utveckling av Stockholm är det viktigt att formulera en tydlig långsiktig vision för staden, med målsättningar för i vilken riktning som Stockholm ska utvecklas inför framtiden. Det var av detta skäl som Alliansen 2007 tog fram Vision 2030, baserat på bland annat Framtidsutredningen 2007. För att en långsiktig vision ska bli bärkraftig och få brett genomslag inte bara i stadens egna verksamheter utan i Stockholm i stort krävs en grundlig dialog och

omsorgsfull beredning av visionens målsättningar. Vi kan konstatera att så inte var fallet när den rödgrönrosa majoriteten beslutade om stadens Vision för 2040. De remissvar som låg till grund för det beslut som kommunfullmäktige fattade i oktober 2015 avsåg inte den aktuella visionen utan revideringen av Vision 2030 som remitterades ett par år tidigare. Det är anmärkningsvärt att majoriteten hanterade ärendet så nonchalant då det både riskerar att devalvera statusen på visionen samtidigt som ärendet saknar en grundlig beredning enligt kommunallagens krav.

En enig opposition påpekade redan hösten 2015 bristerna i beredningen av ärendet men detta ignorerades av den styrande majoriteten. Konsekvenserna av detta ser vi nu när Förvaltningsrätten i Stockholm beslutat att upphäva Vision 2040 med hänvisning till brister i ärendets beredning.

Förutom att ärendet inte beretts på ett, enligt kommunallagen, korrekt sätt så är det även uppseendeväckande att majoriteten väljer att hantera ett så viktigt ärende på detta sett, inte minst mot bakgrund av de rödgröna partiernas höga tonläge med krav på bred demokratisk förankring. Det blir än en gång tydligt att den rödgrönrosa majoritetens retorik inte går i takt med den politiska praktiken. Lika tydligt är det att den rödgrönrosa majoriteten inte vinnlägger sig om långsiktighet i detta dokument. Genom att så tydligt politisera visionen och knyta den till målen i innevarande års budget väljer majoriteten fullt medvetet att ta risken att visionen upphävs vid ett kommande majoritetsskifte. Det är knappast ett långsiktigt ledarskap för Stockholms utveckling.

Vad avser visionens konkreta innehåll anser vi att det brister på flera punkter. På ett övergripande plan anser vi att hela perspektivet är felvänt. Det aktuella förslaget är ett dokument som endast fokuserar på staden som aktör. Utblickar mot fristående samarbetspartner som kan bidra till att nå målen – ideella organisationer, näringsliv, civilsamhälle, övriga myndigheter och regionala aktörer – är få. Intrycket blir oundvikligen att den rödgrönrosa majoriteten ser stadens egen organisation som tillräcklig för att nå visionens mål. Det tror vi är ett allvarligt felslut som riskerar att leda till att visionen inte kommer att kunna nås.

Så som den rödgrönrosa majoriteten har valt att formulera Vision 2040 för Stockholms stad är det inte möjligt för Alliansen att ställa sig bakom denna. Istället anser vi att den inriktning som det reviderade förslaget till Vision 2030 tar bör vara vägledande för Stockholms långsiktiga utveckling.”

Ersättaryttrande

Hans Tjernström (C) och Maria Ogannesian (KD) instämde med sitt ersättaryttrande i förslaget till beslut och reservation från (L) och (M).

§ 8

Levande lokala centrum – riktlinjer för centrumutveckling
Yttrande till kommunstyrelen

Beslut
Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Ärendet
En riktlinje för centrumutveckling har tagits fram av kommunstyrelsen. Förvaltningen är positivt inställd till att stadsdelsområdets lokala centrum utvecklas och blir mer livfulla. De teman och kriterier som lyfts fram har förvaltningen liten eller ingen rådighet över.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från 22 november 2016,
Dnr 435-2016-1.5.1

Förslag till beslut
Jessica Jormtun m.fl. (MP), Eva Fagerhem m.fl. (S),
Carita Stenbacka Tenezakis (V) och Abit Dundar m.fl. (L) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag.

Lars Svärd m.fl. (M) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Ordföranden förklarade överläggningen avslutad.

Beslutsgång
Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Reservation
Lars Svärd m.fl. (M) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

”Att delvis bifalla förvaltningens beslut

Att därutöver anföra

En attraktiv stad förutsätter närhet till affärer, handel, caféer, restauranger och lokala mötesplatser dit människor söker sig. Vi delar därför intentionerna i det förslag på riktlinjer för centrumutveckling som kulturnämnden nu ska ta ställning till. Genom att bygga tätare så skapas också ett växande underlag för att kunna utveckla livskraftiga lokala centrum och mötesplatser. Det är dock viktigt att påpeka att

staden varken ska äga eller driva några egna centrum, varken lokala eller kommersiella, utan stadens roll i detta mer ska vara att skapa en god infrastruktur och agera som markägare, myndighetsutövare och tillståndgivare samt som samordnare mellan privata fastighets- och centrumägare, medborgare och andra lokala aktörer.”

Ersättaryttrande

Hans Tjernström (C) och Maria Ogannesian (KD) instämde med sitt ersättaryttrande i förslaget till beslut och reservation från (M).

Särskilt uttalande

Jessica Jormtun m.fl. (MP), Eva Fagerhem m.fl. (S) och Carita Stenbacka Tenezakis (V) anmälde ett särskilt uttalande.

”Vi ställer oss bakom förvaltningens förslag till beslut och håller med om att stadsdelsnämnden och stadsdelsförvaltningen borde ha möjlighet att delta i centrumutvecklingen. Våra lokala centrum är viktiga mötesplatser för medborgarna och för att kunna erbjuda medborgarna samhällsservice behövs en medveten samhällsplanering.

I Hägersten-Liljeholmen och i staden som helhet har flera centrumanläggningar privata ägare vilket tydligt minskar stadens möjligheter att delta i det viktiga arbetet med att utveckla centrumen till levande lokala centrum. Därför bör även frågan om vilka aktörer som äger centrumen vara något att beakta i den fortsatta utredningen.

§ 9

Vikten av fortsatt utredning av möjliga överdäckningar
Yttrande till kommunstyrelsen

Beslut
Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Ärendet
En motion har kommit från Kristdemokraterna om vikten av att däcka över eller gräva ner större motorleder istället för att omvandla dem till stadsgator.

Förvaltningen tar upp Södertäljevägen som en kraftig barriär som delar Hägersten-Liljeholmens stadsdelsområde i två delar, med få passager under eller över vägen. Det är därför önskvärt att minska Södertäljevägens barriäreffekt. Om en omvandling eller nedgrävning/ överdäckning är mest lämpligt har förvaltningen inga synpunkter på. Däremot vill förvaltningen påpeka vikten av att även förskolor, parker och andra offentliga funktioner byggs i tillräckligt stor utsträckning för att tillgodose behovet när nya stadsdelar planeras och byggs.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från 22 november 2016.
Dnr 488-2016-1.5.1

Beslutsgång
Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

§ 10

Redovisning av utvecklingsarbetet för öppen fritidsverksamhet i Hägersten-Liljeholmen

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner redovisningen och lägger den till handlingarna efter en rättelse på sidan 14, där det stod att representanter från den politiska majoriteten deltog i studierbesök i Malmö och Århus. Rätt ska vara ”representanter från stadsdelsnämnden”.

Ärendet

Anmäldes redovisning för det utvecklingsarbete som gjorts för att utveckla den öppna fritidsverksamheten under verksamhetsåret 2016. Bakgrunden till arbetet är den stora ökningen av gruppen barn och unga i stadsdelsområdet och att den psykiska ohälsan är stor i målgruppen. En välfungerande fritidsverksamhet är en god skyddsfaktor för barn och unga och minskar riskerna för utanförskap i vuxenlivet. Dnr 583-2016-1.2.6

§ 11

Protokoll från pensionärsrådet

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd har tagit del av pensionärsrådets synpunkter och lägger protokollet till handlingarna.

Ärendet

Anmäldes protokoll från pensionärsrådets sammanträde 6 december 2016.

§ 12

Protokoll från rådet för funktionshinderfrågor

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd har tagit del av rådet för funktionshinderfrågors synpunkter och lägger protokollet till handlingarna.

Ärendet

Anmäldes protokoll från rådet för funktionshinderfrågor 8 december 2016.

§ 13

Protokoll från förvaltningsgruppen

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd lägger protokollet till handlingarna.

Ärendet

Anmäldes protokoll från förvaltningsgruppen 6 december 2016.

§ 14

Minnesanteckningar från Lokala BRÅ

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd lägger minnesanteckningarna till handlingarna.

Ärendet

Anmäldes minnesanteckningar från Lokala Brottsförebyggande rådet 2 december 2016.

§ 15

Anmälan av tjänstemannabeslut

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd lägger sammanställningen av tjänstemannabeslut till handlingarna.

Ärendet

Anmäldes tjänstemannabeslut fattade enligt delegationsordningen.
Dnr 1-2016-1.1

§ 16

Månadsrapport för november

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner anmälan av månadsrapporten för oktober 2016.

Ärendet

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från 8 december 2016.
Dnr 123-2016-1.2.1

§ 17

Nämndens och förvaltningens frågor

Skrivelse för beredning om ekonomiskt bistånd för papperslösa

Lars Svärd m.fl. (M) lade fram en skrivelse för beredning om konsekvenserna av ekonomiskt bistånd för papperslösa.
Dnr 627-2016-6

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd överlämnar skrivelsen till förvaltningen för beredning.

Forum Jämställdhet 2017

Tre representanter från majoriteten och två från oppositionen har erbjudits delta under jämställdhetsdagarna i Örebro.

Beslut

Nämnden uppdrar åt Eleonore Eriksson (S), Louise Bengtsson (MP), Maria Ljusman (V), Anette Hellström (M), och Amanda Valentin (L) att delta i Forum Jämställdhet i Örebro 31 januari – 1 februari 2017.

Redovisning av demokratimedlen

Lars Wennberg besvarade kvarvarande frågor från föregående sammanträde från Anette Hellström (M), gällande redovisningen av demokratimedlen. Dnr 455-2016-1.2.1

Verksamhetsbesök

Anders Carstorp inbjöd nämnden till nytt verksamhetsbesök 20 januari 2017, på Fruängsgårdens vård- och omsorgsboende för dem som inte hade möjlighet att delta i december.

Avgående politiker

Jessica Jormtun (MP) tackade av Larsolof Blixt (S) och Jonas Santesson (V) som avgår i stadsdelsnämnden vid årsskiftet. Båda tackade också nämnden och förvaltningen för gott samarbete.

Balanslistor
Anmäldes balanslista över inkomna skrivelser från nämnden 2016.
Anmäldes balanslista över ärenden till nämnden 2017.

Rapporter för kännedom i pärm
Ensamkommande flyktingbarn projektrapport nr 7/2016
Stadsrevisionen 6 december 2016

§ 18

Upphandling driften av parklekarna Lugnet och Vippan
Godkännande av förfrågningsunderlag

Beslut
1. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förfrågningsunderlaget.
2. Stadsdelsnämnden ger stadsdelsdirektören i uppdrag att genomföra upphandlingen av driften av parklekarna Lugnet och Vippan.
3. Stadsdelsnämnden ger stadsdelsdirektören i uppdrag att för nämndens räkning fatta upphandlingsadministrativa beslut, fatta tilldelningsbeslut och teckna avtal med vald utförare.
4. Paragrafen justeras omedelbart.

Ärendet
Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd har sedan 2008 entreprenaddrift av parklekarna Lugnet och Vippan. Nuvarande avtal har gällt sedan 1 oktober 2013 och kan inte förlängas ytterligare. Avtalstiden i denna upphandling föreslås vara 1 oktober 2017 till 30 september 2019 med möjlighet till förlängning i ett plus ett år.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från 24 november 2016.
Dnr 403-2016-2.2.2

Beslutsgång
Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

§ 19

Upphandling driften av Öppna förskolan i Fruängen
Godkännande av förfrågningsunderlag

Beslut
1. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förfrågningsunderlaget.
2. Stadsdelsnämnden ger stadsdelsdirektören i uppdrag att genomföra upphandlingen av driften av Öppna förskolan i Fruängen.
3. Stadsdelsnämnden ger stadsdelsdirektören i uppdrag att för nämndens räkning fatta upphandlingsadministrativa beslut, fatta tilldelningsbeslut och teckna avtal med vald utförare.
4. Paragrafen justeras omedelbart.

Ärendet
Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd har sedan 2008 entreprenaddrift av Öppna förskolan i Fruängen. Nuvarande avtal har gällt sedan 1 augusti 2013 till 31 juli 2017 och kan inte förlängas ytterligare. Avtalstiden i denna upphandling föreslås vara 1 augusti 2017 till 31 juli 2020 med möjlighet till förlängning i två år.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från 21 november 2016.
Dnr 402-2016-2.2.2

Beslutsgång
Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

§§ 20–21

Yttrande över ansökan om adoption enligt 4 kap. 10 § föräldrabalken

Sekretess enligt 26 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslag (OSL)

§ 22

Anmälan av sociala delegationens protokoll

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd lägger protokollet till handlingarna.

Ärendet

Anmäldes sociala delegationens protokoll från 8 och 14 december 2016.